

Trast pro ekonomiku a společnost je český nezávislý think-tank. Má formu občanského sdružení více než 40 členů. Trast podporuje odborníky a zainteresované veřejnost v práci na ekonomických a sociálních modelech, konceptech a praktických řešeních, podporujících sociální spravedlnost, udržitelnost a korporátní odpovědnost.

Trast chce především otevírat a rozšiřovat odbornou i veřejnou diskusi a kritiku převládajících premis neoklasické ekonomie a neoliberalismu, analyzovat důsledky a možná rizika současných politik pro sféru sociální a ekologickou a pro koncepci demokratického a právního státu a přinášet konstruktivní návrhy možných řešení, podporovat vznik, rozvoj a fungování lokálních, etických, demokratických ekonomických alternativ fungujících v praxi a přispívat k formování a rozvoji kritického myšlení v české společnosti. Trast pro ekonomiku a společnost vznikl v roce 2005.

Činnost Trastu se soustřeďuje ve čtyřech klíčových programech: Přímé zahraniční investice, Lokální etické a demokratické ekonomiky, Energie a Policy Interventions. Roky 2007 a 2008 byly ve znamení realizace celé řady zajímavých projektů. Trast se rozrostl o další zaměstnance a začal se naplno věnovat analytické práci v rámci jednotlivých programů.

PŘEŽIJÍ POUZE VELCI

Pouze faremní mlékárny s kapacitou více než 200 litrů mléka denně mohou počítat s návratností vložených investic. Menší, kombinované provozovny nemohou při současném nastavení ekonomických vztahů přežít. Jejich provozovatelé věší, že se jim vložené peníze nevrátí.

Zároveň je velmi obtížné založit malý podnik a pomalu se vypracovat – to vidíme jako vážnou překážku rozvoje malých producentů a zpracovatelů na venkově. A přitom jsou to právě oni, kdo tvoří základ venkovských komunit. Jsou také nenahraditelným prvkem potravinové soběstačnosti regionů.

Právní předpisy

Základní pravidla pro zacházení s potravinami určuje tzv. hygienický balíček, čtyři nařízení Evropského parlamentu a Rady, která od 1.1.2006 platí přímo ve všech členských zemích EU:

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. **852/2004** o hygieně potravin, které zavádí obecná pravidla pro provozovatele potravinářských podniků.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. **853/2004**, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. **854/2004**, kterým se stanoví zvláštní pravidla pro organizaci úředních kontrol produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. **882/2004** o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat.

Rámec daný evropskými nařízeními pro podmínky ČR dále upravují české předpisy:

- Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon).
- Vyhláška č. 289/2007 Sb., o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství.

◀ *Obecní horská mlékárna v Čadrgu v Julských Alpách, Slovinsko*

faremní
zpracování
ve světle
hygienických
předpisů

[shrnutí výzkumu]

Trast pro ekonomiku a společnost, o. s.
2008

Dvořákova 13, 602 00 Brno
tel. +420 542 213 374, fax +429 542 213 373,
mobil +420 774 643 394
e-mail testrast@gmail.com
www.thinktank.cz

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

PROBLÉMEM NENÍ „HYGIENICKÝ“ BALÍČEK

Cílem předkládané studie bylo ověřit, zda a do jaké míry představují hygienické a veterinární požadavky opravdové bariéry pro faremní zpracování a rozvoj místních trhů.

Během rozhovorů se zpracovateli, s úředníky státní správy a se zástupci zemědělských organizací jak v České republice, tak ve vybraných zemích EU (Německo, Lucembursko, Rakousko, Itálie, Slovinsko) jsme získali následující poznatky, které jsme se snažili prověřit při dalších jednáních a zejména při diskusích u kulatého stolu uspořádaných pro tento účel.

Ukázalo se, že problémem není znění hygienických nařízení EU (hygienický balíček), problematická je spíše jejich interpretace a uplatňování v členských zemích. Jednotná pravidla hygienického balíčku sice do značné míry sjednocují vzhled provozoven napříč Evropou, přesto jsou v různých zemích a také v různých krajích uplatňovány olišné přístupy například k otázce zavádění principů HAC-CP, k prostorovému uspořádání a vybavení podniků a v oblasti kontrol.

PRIORITOU JE ZACHOVÁNÍ FLEXIBILITY POŽADAVKŮ

Prioritou by mělo být zachování vysoké flexibility, kterou umožňují evropská nařízení: maximální

možnost přizpůsobení požadavků podmínkám farmy (úměrně potenciálním rizikům, množství produkce, způsobu prodeje a tím okruhu spotřebitelů).

Předpokladem využívání flexibility jsou kvalifikovaní veterináři v terénu, kteří dovedou zohlednit podmínky konkrétní farmy a využít flexibilitu danou právními předpisy ve prospěch farmáře.

Současná česká právní úprava již zvolna upouští od přesných definic jednotlivých dílčích úkonů a přibližuje se filozofii evropských nařízení, která určují základní rámec a pak ponechávají velký rozhodovací prostor na konkrétním úředníkovi. Přesto si však široký manévrovací prostor v některých případech příliš zužujeme – viz například definice místní maloobchodní prodejny.

V ČESKU CHYBÍ SDRUŽENÍ MALÝCH PRODUCENTŮ

V ČR citelně chybí zástupce malých zpracovatelů jako partner pro jednání zejména se Státní veterinární správou a obhájce zájmů malých producentů.

Dobrym příkadem v oblasti zpracování mléka může být práce německého spolku Milchverarbeitung im ökologischen Landbau e. V. (www.milchhandwerk.info) a jihotirolského Senereiverband Südtirol (www.suedtirol.info).

Podrobnou srovnávací analýzu situace v Česku ve srovnání s vybranými zeměmi EU, analýzu legislativních požadavků a příručku pro drobné producenty si můžete objednat na adrese Trastu nebo zdarma stáhnout na internetové adrese:

<http://lokalizace.ecn.cz>

Podrobnosti k projektu na stránkách Trastu pro ekonomiku a společnost:

www.thinktank.cz

- ↑ Zrací místnost v sýrárně Messner, Jižní Tyrolsko
- Prodejna s bylinnými výrobky a kobyliním mlékem na farmě Wegwartehof, Rakousko

